



Bogár László: Világrendszerváltás

2023 május 03. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

• [0](#)

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

Ez roppant nehéz feladatnak ígérkezik.

Harminchárom évvel ezelőt tartotta alakuló ülését az első szabadon választott magyar országgyűlés. Ahogy a parlamenti üléseken szokták mondani, „személyes érintettség” okán (merthogy én is képviselő voltam 1990 és 1998 között) azért szeretnék most néhány gondolatot megfogalmazni, mert bár könyvtárnyi irodalma van az egész rendszerszerválozási folyamatnak, de az általam legmélyebbnek és legfontosabbnak ítélt összefüggések ritkán jönnek felszínre.

Hogy mindjárt ajtóstól rontsak a házba, nem tagadva egyes szerveződések és személyek szerepét s jelentőségét, a térség „szocialista” országainak rendszerválozása csak egy jelentéktelen mellékterméke volt annak a máig feltáratlan globális hatalmi átrendezésnek, amely a nyolcvanas évek során lejátszódott.

Mindezt két ok miatt is nagyon fontos rögzíteni. Az egyik, hogy lássunk tisztán: azt, hogy milyen rendszer van a térség egyes országaiban, így Magyarországon is, az nem a térségben dől el. Különös, hogy azt mindenki természetesnek tekinti, hogy 1867-ben, 1920-ban és 1945-ben látványosan derült ki, a magyaroknak semmi közük ahhoz, milyen rendszerben élnek, 1990-el kapcsolatban mégis máig elfogadjuk azt a mitologikus feltevést, hogy mi, magyarok döntöttünk a rendszerünkről. Jellemző módon nemcsak népszavazás nem volt arról, akar-e a magyar társadalom rendszert váltani, és ha igen, akkor milyen rendszert szeretne, de maga a kérdés sem volt felvethető. Önmagukat kinevező pártvezetőségekre (ezekben a „protopártokból” 67 kívánt indulni, és végül hat jutott be) lehetett szavazni, akik lényegében mind ugyanazokat a definiálatlan közhelyeket ígérték, amit a szabadság és jólét fogalmaival lehet leginkább körülírni. A zavarba ejtően alacsony részvétel elég egyértelműen jelezte is, a magyar társadalom nagyjából fele úgy véli, ez az egész csak egy szimpla színjáték, és legfeljebb a látványtechnika módosul, a lényeg ugyanaz marad.

Ez az „ugyanaz” egyébként az 1867-es, kiegyezés nevű globális hatalmi egyezség óta nem nagyon változott. Maga a kiegyezés is valójában a magyar és osztrák uralmi elitek egyezsége volt arról, hogy egyesült erővel szolgáltatják ki buzgó kollaboránsként a birodalmat a globális pénzhatalmi rendszernek. Ez az „ugyanaz” tehát másfél évszázada egy patológikus társadalm szerkezetben nyilvánul meg, amelynek lényege, hogy az anyagi és szimbolikus vagyonok 80 százaléka a felső 5 százalék ellenőrzése alatt áll, mik a globális hatalmi rendszer lokális képviselői. A feladatuk a globális hatalmi-gazdasági szivattyúk megködtetése, melyek a rendszerváltás rendszerében is nagyjából ugyanúgy megködtetek, mint az előző rendszerek során.

A másik póluson viszont a történelmileg vesztes létre ítélt 80 százalék rendelkezik az anyagi és szimbolikus vagyonok 5 százalékával. A között „szorong” az országüzemeltető „középtársadalom”, amely egyensúlyban van, hisz a népességből és a vagyonokból egyaránt 15 százalékkal rendelkezik.

Az a globális és európai szinten átélhető látványos konfliktustömeg, amit a 2010 óta regnáló Fidesz-kormányzásra zúdít a globális hatalomgazdaság, az annak a következménye, hogy az elmúlt évszázad során először kezdődött el egy történelmi kísérlet a patológikus szerveződési mód megváltoztatására. Ez a kísérlet eddig is óriási ellenállást váltott ki a globális hatalmi szuperstruktúra urai részéről, ám a java még csak most következik.

Az 1990-es látványtechnikai „tízjáték” felemlítése ugyanis önmagában ma már teljesen érdektelen volna, ám azért kell kíméletlen nyíltsággal feltárni a valóságos összefüggéseket, mert most egy, a nyolcvanas éveketől sokkal nagyobb energiákat megmozgató globális „rendszerváltás” kezdődött el, amelynek következményei egyelőre beláthatatlanok, de az sejthető, hogy sokkal veszélyesebb következményei lehetnek, mint amelyeket 1990 és 2010 között átélt a magyar társadalom.

Akkor, 1990-ben maga a globális hatalmi struktúra is arra törekedett, hogy láthatatlan maradjon, vagyis a térség népei valóban elhiggyék, hogy az ő hűsies szabadságharcuk hozta el a rendszerválozást. Most azonban inkább az érzékelhető, hogy brutális kegyetlenséggel közvetlenül mutatja meg fegyelmező-hatalmi fegyvereit. Az Északi Áramlat gázvezeték „felrobbantódása” (a tettes természetesen „ismeretlen”, és amúgy valóban az) elég egyértelmű üzenet volt arról, hogy a „köztes” európai országok berendezkedésének, vagyis a „rendszerváltás rendszerének” fő tartópillérét rombolta le közvetlen fizikai erőszak (egyelőre csak tárgy elleni erőszak) alkalmazásával. Ezzel eldőrdült a startpisztoly, az amerikai birodalom egyértelművé tette, hogy új rendszer kezdődik, és aki lokális kollaboránsként nem alkalmazkodik, az ugyanúgy végzi, mint a gázvezeték.

Ám van egy olyan, a szó szoros értelmében szürreális (vagyis a valóság feletti) csavar ebben az egész

folyamatban, amelynek felismerése létfontosságú lehet a térség minden lokalitása számára a jövőt illetően. Egyre több jel utal ugyanis arra, hogy bár a legutóbbi időkig az éppen aktuális világbirodalom (ez most Amerika) és a láthatatlan szuperstruktúra (a birodalomkiválasztó hatalom) érdekei egybeestek, ez megváltozott. A szuperstruktúra eldobni készül az amerikai birodalmat, hogy valami mással váltsa fel, de az eldobódni nem akaró birodalom vergődése pusztító következményekkel járhat.

Úgy kellene tehát egyensúlyozni az óbirodalom és a leendő újbirodalom között, hogy ne kerüljünk még kiszolgáltatottabb és kifosztottabb helyzetbe, és ez roppant nehéz feladatnak ígérkezik.

Bogár László

A szerző közgazdász

www.magyarhirlap.hu



Ajánló